

CENTRUM MEDIEVISTICKÝCH STUDIÍ –
FILOSOFICKÝ ÚSTAV AV ČR, V. V. I.
SI VÁS DOVOLUJÍ POZVAT
NA ODBORNÉ KOLOKVIUM

NÁJMY, NÁJEMNÍ VZTAHY A BYDLENÍ V PŘEDMODERNÍ DOBĚ. PRAMENY – PRAXE – TOPOGRAFIE

AKADEMICKÉ KONFERENCEČNÍ CENTRUM,
HUSOVA 4A, PRAHA 1

ÚTERÝ 17. BŘEZNA 2026

Nájem, nájemní vztahy a bydlení ve středověkých a raně novověkých městech představují nedoceněné fenomény, které zcela zásadním způsobem mění dosavadní pohled na společenské, národnostní a konfesijní složení městské společnosti a zároveň výrazným způsobem přispívají ke zpřesnění odhadu početnosti městských aglomerací v předmoderní době (ca. do roku 1800). Dosavadní české historické, archeologické a stavebně historické bádání problematice nájmu a nájemního bydlení ve středověkých městech věnovalo pouze okrajovou pozornost. V rámci interdisciplinárního workshopu budou prostřednictvím konkrétních témat představeny základní typy pramenů, které lze při podobných výzkumech využít, vlastní praxe provozování nájmu a nájemních vztahů v předmoderní městské společnosti, ale také nájem jako nástroj hromadění finančních prostředků v hotovosti. Zároveň lze workshop vnímat jako snahu o oživení zájmu o základní téma „klasických“ městských dějin, které se v poslední době neteší přílišnému zájmu odborné veřejnosti.

9.30–10.00

Martin Musílek

Topografické souvislosti nájemního bydlení v Praze ve středověku

10.00–10.30

Marek Suchý

Kameníci, zedníci, vápeníci a cihláři. Nájem a nájemní vztahy v pozdně středověkém pražském souměstí

10.30–10.45 – přestávka

10.45–11.15

Tomasz Cymbalak

Středověký „developer“ Jakub Charvát. Odras nájemního bydlení v archeologických situacích Nového Města pražského

11.15–11.45

Vilém Zábranský

Pokojníci v raně novověkých soupisech obyvatel pražských měst

11.45–12.15

Martina Maříková, Jiří Smrž

Soupis mužského obyvatelstva pražských měst z let 1770 až 1771 jako pramen k nájemnímu bydlení v předmoderní Praze

12.15–13.00 – přestávka na oběd

13.00–13.30

Martin Nodl

Dlouhá cesta k vlastnímu bydlení. Jihlava v 15. století

13.30–14.00

Tomáš Klír

Bydlení, rodina a gender v sociálně-topografickém kontextu. Analýza knihy chebské městské berně z roku 1446

14.00–14.15 – přestávka

14.15–14.45

Čtibor Ostrý

Řemesla a nájem. Topografie a nájemní vztahy jako klíč k hledání center komunitního života řemeslníků ve středověkých městech na příkladu Brna

14.45–15.15

Tomáš Koch

Bydlení a dluhy v raně novověkém Brně

15.15–15.30 – přestávka

15.30–16.00

Michael Rykl

Dvorní křídlo domu čp. 553/I U Sixtů na Starém Městě pražském aneb malé byty na „dobré adrese“

16.00–16.30

Ladislav Bartoš

Pražský dům čp. 556/I U Černého slunce a jeho dispozice v pozdním středověku. Zamyšlení nad možnostmi nájemního bydlení

16.30–16.45 – diskuze, závěrečné shrnutí

Toto kolokvium bylo finančně podpořeno v rámci projektu č. 25-15818S „Nájemní bydlení ve středověké a raně novověké Praze v mezinárodní perspektivě“ Grantové agentury České republiky řešeného ve Filosofickém ústavu Akademie věd České republiky a z výzkumného projektu „Urbanita: nerovnost, adaptace a veřejný prostor měst v historické perspektivě“, registrační číslo: CZ.02.01.01/00/23_025/0008735 realizovaného v rámci Operačního programu Jan Amos Komenský.